

BÁO CÁO THẨM TRA

Đánh giá tình hình thực hiện ngân sách năm 2022; Dự toán ngân sách địa phương và phân bổ dự toán ngân sách cấp Thành phố năm 2023
(Ban Kinh tế - Ngân sách trình HĐND Thành phố khóa XVI, kỳ họp thứ 10)

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Thực hiện quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương và phân công của Thường trực HĐND Thành phố, Ban Kinh tế - Ngân sách đã tổ chức thẩm tra Báo cáo số 421/BC-UBND ngày 25/11/2022 về đánh giá tình hình thực hiện ngân sách năm 2022; Dự toán ngân sách địa phương và phân bổ ngân sách cấp Thành phố năm 2023 (kèm dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố); Báo cáo 420/BC-UBND ngày 25/11/2022 về Kế hoạch tài chính – ngân sách nhà nước 3 năm thành phố Hà Nội giai đoạn 2023 - 2025 do UBND trình HĐND Thành phố tại kỳ họp thứ 10 HĐND Thành phố. Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo HĐND Thành phố ý kiến thẩm tra như sau:

A. Về hồ sơ UBND Thành phố trình

1. Hồ sơ trình kỳ họp gồm báo cáo và các phụ lục về đánh giá tình hình thực hiện ngân sách năm 2022, dự toán ngân sách địa phương và phân bổ ngân sách cấp Thành phố năm 2023 (25 phụ lục về tình hình thực hiện và đề xuất dự toán thu-chi chung, báo cáo hoạt động của các quỹ có nguồn gốc ngân sách và công tác quản lý sử dụng tài sản công, các phụ lục phân bổ chung vốn đầu tư phát triển, vốn chi thường xuyên, dự toán chi tiết chi ngân sách cấp Thành phố)

2. Dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố kèm theo 08 phụ lục biểu theo quy định (không bao gồm nội dung phân bổ chi tiết vốn đầu tư xây dựng cơ bản cấp Thành phố).

B. Về nội dung UBND Thành phố trình

I. Đánh giá tình hình thực hiện ngân sách năm 2022

1. Ban cơ bản thống nhất với các nhận định về kết quả đạt được trong thực hiện ngân sách năm 2022. Báo cáo của UBND Thành phố đã đánh giá khá toàn diện tình hình thực hiện thu chi ngân sách năm 2022. Mặc dù, gặp nhiều khó khăn do chịu tác động tiêu cực từ những biến động của tình hình thế giới cũng như hậu quả của đại dịch Covid-19, song với sự chỉ đạo sâu sát, quyết liệt của các cấp ủy đảng, chính quyền các cấp của Thành phố, sự nỗ lực, cố gắng của doanh nghiệp và người dân, kinh tế Thủ đô năm 2022 đã phục hồi tích cực và đạt những kết quả quan trọng, khá toàn diện trên nhiều lĩnh vực, là tiền đề để tổng thu NSNN trên địa bàn năm 2022 ước đạt 106,8% dự toán, tăng 2,7% so với thực hiện năm 2021; trong đó, riêng thu nội địa ước đạt 105,4% dự toán, tăng 1,6% so với thực hiện năm 2021 với 10

lĩnh vực, khoản thu đạt và vượt dự toán, đặc biệt là thu từ khu vực công thương nghiệp dịch vụ ngoài quốc doanh. Ban đánh giá cao công tác lãnh đạo, chỉ đạo của UBND Thành phố đối với các sở ngành, quận huyện đã chủ động, quyết liệt triển khai đồng bộ các giải pháp thúc đẩy phục hồi và phát triển kinh tế nhằm tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, người nộp thuế. Đồng thời, cơ quan thuế Thành phố đã triển khai nhiều giải pháp có hiệu quả tăng cường quản lý chặt chẽ các khoản thu, đôn đốc thu hồi nợ đọng thuế; tập trung, tích cực triển khai các giải pháp tăng cường chuyển đổi số, tiếp tục cải cách hành chính trong quản lý thu ngân sách tạo điều kiện thuận lợi cho người nộp thuế. Tuy Thành phố dự kiến thu ngân sách trên địa bàn vượt dự toán được giao, song thu ngân sách địa phương chỉ bằng 96,2% dự toán do một số khoản thu ngân sách địa phương được hưởng theo điều tiết không đạt dự toán (như các khoản thu về nhà, đất; thu xổ số kiến thiết;...) và có đến 03/04 khoản thu từ khu vực sản xuất kinh doanh (thu từ khu vực doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài) dự kiến không hoàn thành dự toán được giao. Ban đề nghị rà soát lại số liệu ước thực hiện đảm bảo sát thực hơn¹ và xác định thực chất nguyên nhân của việc không đạt dự toán thu để rút kinh nghiệm trong xây dựng và thực hiện dự toán thu của năm sau.

2. Một số khoản chi thường xuyên đạt thấp so với dự toán giao đầu năm (chi sự nghiệp khoa học công nghệ ước đạt 48,6%; chi sự nghiệp bảo vệ môi trường ước đạt 75,9%), đề nghị cần làm rõ nguyên nhân và đánh giá sự ảnh hưởng đến việc thực hiện nhiệm vụ nghiên cứu, ứng dụng khoa học công nghệ và đảm bảo môi trường chung của Thành phố. Bên cạnh đó tình trạng giải ngân vốn đầu tư công chậm và đạt thấp so với kế hoạch vẫn tiếp tục tái diễn qua các năm, mặc dù UBND Thành phố ước chi đầu tư xây dựng cơ bản ngân sách địa phương đạt 88,8% dự toán nhưng theo báo cáo của Kho bạc nhà nước Thành phố, đến cuối tháng 11/2022, tỷ lệ giải ngân toàn thành phố mới chỉ đạt 53%, đặt ra yêu cầu với UBND Thành phố cần tiếp tục chỉ đạo sâu sát và có các giải pháp điều hành quyết liệt, sát thực tế hơn trong những ngày còn lại của năm 2022 nhằm phấn đấu giải ngân ở mức cao nhất.

3. Việc quản lý, sử dụng tài sản nhà nước tại các cơ quan nhà nước, đơn vị sự nghiệp công lập, các tổ chức, đoàn thể thuộc phạm vi quản lý của Thành phố theo quy định của Luật quản lý, sử dụng tài sản công được quan tâm chỉ đạo cơ bản đảm bảo đúng quy định, tiết kiệm, hiệu quả hơn. Tuy nhiên, qua giám sát của HĐND Thành phố cho thấy việc sắp xếp lại, xử lý tài sản công là nhà, đất còn chậm và vẫn còn nhiều tồn tại, hạn chế qua giám sát của HĐND Thành phố. Đề nghị UBND Thành phố chủ động hơn trong việc tháo gỡ các khó khăn vướng mắc trong lĩnh vực này để đẩy nhanh tiến độ triển khai thực hiện. Việc quản lý và hoạt động của các quỹ tài chính nhà nước ngoài ngân sách do Thành phố Hà Nội quản lý và nguồn vốn ngân sách Thành phố ủy thác cho vay cơ bản đảm bảo đúng quy định.

4. Ban thống nhất 3 nhóm nội dung tồn tại, hạn chế UBND Thành phố nêu trong báo cáo và đề nghị có giải pháp khắc phục ngay trong năm 2023. Ngoài ra,

¹ Có khoản thu như thu từ khu vực doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài ở thời điểm này theo báo cáo của Kho bạc nhà nước Thành phố, đã vượt số ước thực hiện cả năm trong báo cáo.

Ban nhận thấy việc phân bổ các khoản kinh phí điều hành tập trung năm 2022 còn chậm, việc điều chỉnh dự toán giao cho các đơn vị (cả chi sự nghiệp và chi đầu tư phát triển) còn chưa kịp thời, ảnh hưởng đến tiến độ thực hiện một số nhiệm vụ và tỷ lệ giải ngân chung của Thành phố.

II. Về dự toán ngân sách địa phương và phương án phân bổ ngân sách Thành phố năm 2023

Thống nhất với nguyên tắc, định hướng xây dựng dự toán, phân bổ ngân sách năm 2023 như đề xuất tại báo cáo của UBND Thành phố. Các nguyên tắc, định hướng này căn cứ vào quy định của Luật, chỉ đạo của Trung ương và phù hợp với thực tế của Hà Nội.

1. Về thu ngân sách: UBND Thành phố xây dựng dự toán thu trên địa bàn năm 2023 cao hơn dự toán Thủ tướng Chính phủ giao 17,3 tỷ đồng từ nguồn thu viện trợ không hoàn lại, tăng 6,0% so với ước thực hiện năm 2022 (trong đó, thu nội địa không bao gồm tiền sử dụng đất, chênh lệch thu chi NHNN, thu cổ tức và lợi nhuận sau thuế, thu từ hoạt động xổ số kiến thiết tăng 8,5% so với ước thực hiện năm 2022 sau khi loại trừ các yếu tố tăng, giảm thu do thay đổi chính sách, đảm bảo mức tăng từ 7-9% theo chỉ đạo của Trung ương). Ban Kinh tế - Ngân sách thống nhất với dự toán thu ngân sách trên địa bàn, thu ngân sách địa phương và dự kiến giao thu ngân sách cho quận, huyện, thị xã do UBND Thành phố trình và đề nghị trong chỉ đạo điều hành đặc biệt quan tâm đến các giải pháp đồng bộ nhằm đảm bảo hoàn thành toàn diện và vượt dự toán thu ngân sách; đồng thời, có các giải pháp căn cơ, lâu dài nhằm nuôi dưỡng nguồn thu, chống xói mòn cơ sở thuế và quản lý có hiệu quả các nguồn thu, đặc biệt là các nguồn thu mới phát sinh từ các giao dịch thương mại điện tử và kinh doanh trên nền tảng số.

2. Về chi ngân sách địa phương: Dự toán chi ngân sách địa phương và phân bổ ngân sách cấp Thành phố năm 2023 được UBND Thành phố xây dựng trên cơ sở các nguyên tắc, định hướng theo hướng dẫn của Trung ương, phù hợp với những cơ chế, chính sách đặc thù và yêu cầu thực tế của Hà Nội. Ban Kinh tế - Ngân sách thống nhất với dự toán chi ngân sách địa phương theo cơ cấu chi năm 2023, phương án vay trả nợ ngân sách địa phương và phương án bố trí dự phòng ngân sách địa phương, chi ngân sách cấp Thành phố và quận, huyện, thị xã (bao gồm cả chi ngân sách xã, phường, thị trấn).

3. Phương án phân bổ ngân sách cấp Thành phố và những vấn đề cụ thể UBND xin ý kiến HĐND Thành phố:

Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất với các nguyên tắc do UBND trình HĐND và phương án phân bổ dự toán chi ngân sách cấp Thành phố.

Đồng thời khi phân bổ ngân sách Ban lưu ý việc chi cho công tác sửa chữa tài sản công phải đảm bảo đúng tính chất, nội dung chi được sử dụng vốn sự nghiệp theo quy định của thông tư 65/2021/TT-BTC ngày 29/07/2021 của Bộ Tài chính và quy định của pháp luật chuyên ngành.

Ban Kinh tế - Ngân sách thống nhất với 02 nội dung UBND Thành phố trình xin ý kiến HĐND Thành phố liên quan đến cơ chế thưởng vượt thu cho ngân sách các quận, huyện, thị xã và việc sử dụng một phần nguồn cải cách tiền lương còn dư để bố trí chi đầu tư phát triển. Đề nghị UBND Thành phố chỉ đạo các cơ quan chuyên môn rà soát đảm bảo chính xác và chịu trách nhiệm về số dư nguồn cải cách tiền lương còn dư của 9 quận có thể dùng để bố trí chi đầu tư phát triển.

Đối với đề xuất liên quan các khoản kinh phí điều hành tập trung, để đảm bảo đúng quy định của Luật ngân sách nhà nước, Ban đề nghị chỉ bố trí cho những nhiệm vụ thật sự cần thiết dự kiến phát sinh trong năm 2023 nhưng chưa xác định rõ đơn vị thực hiện trong dự toán đầu năm. Ban đề nghị rà soát, báo cáo bổ sung về một số khoản chưa phân bổ đảm bảo sự phù hợp giữa tính chất nguồn vốn với nhiệm vụ dự kiến (như các khoản kinh phí hỗ trợ các huyện thực hiện đề án lên quận, kinh phí giải quyết các vấn đề dân sinh, bức xúc, hỗ trợ các huyện khó khăn). Có ý kiến cho rằng một số khoản kinh phí chưa đủ điều kiện phân bổ còn khá lớn (như kinh phí thực hiện chương trình mục tiêu giảm thiểu ùn tắc và đảm bảo an toàn giao thông 121,124 tỷ đồng, kinh phí trung ương bổ sung thực hiện nhiệm vụ đảm bảo an toàn giao thông 43,563 tỷ đồng, kinh phí chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi 100 tỷ đồng) chưa rõ căn cứ xác định dự toán và nội dung chi, nếu để giao UBND Thành phố tự quyết định và phân bổ trong năm khi có đủ thủ tục là chưa đảm bảo tuân thủ quy định về thẩm quyền trong quyết định dự toán của HĐND và khó đảm bảo điều kiện để HĐND Thành phố thực hiện chức năng giám sát theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước. Ban xin ý kiến thảo luận và quyết nghị của HĐND Thành phố về nội dung này.

Về đề xuất liên quan đến công tác quản lý thu chi từ quỹ nhà thuộc sở hữu nhà nước không phải mục đích để ở của Thành phố, Ban cho rằng việc phản ánh các khoản thu – chi liên quan đến tài sản công vào ngân sách nhà nước là cần thiết và tuân thủ quy định của Luật Ngân sách nhà nước, Luật Quản lý và sử dụng tài sản công. Tuy nhiên, nội dung quy định về phương thức quản lý các khoản thu – chi này không thuộc thẩm quyền quyết định và cho ý kiến của HĐND Thành phố. Đề nghị UBND Thành phố tiếp tục báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, tháo gỡ khó khăn vướng mắc, làm căn cứ triển khai thực hiện.

III. Về các nhiệm vụ, giải pháp thực hiện dự toán thu, chi ngân sách năm 2023

Ban Kinh tế - Ngân sách nhất trí với các nhóm nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm điều hành ngân sách năm 2023 được UBND Thành phố báo cáo HĐND Thành phố. Ban đề nghị UBND Thành phố:

1. Tuân thủ đúng các quy định của pháp luật và bám sát các chỉ đạo điều hành của Trung ương và Thành phố để chủ động, kịp thời trong công tác điều hành ngân sách.

2. Tổ chức triển khai thực hiện quyết liệt, hiệu quả công tác phân cấp quản lý nhà nước, ủy quyền trên địa bàn Thành phố đã được HĐND Thành phố thông qua và các nhiệm vụ, giải pháp phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội theo Nghị quyết số 11/NQ-CP ngày 30/01/2022 của Chính phủ. Tiếp tục đẩy mạnh cải cách,

đơn giản hóa thủ tục hành chính, tạo lập môi trường đầu tư, kinh doanh thuận lợi, bình đẳng, thân thiện, thông thoáng; tăng cường xử lý thủ tục hành chính trên nền tảng trực tuyến; tiếp tục nghiên cứu, triển khai các giải pháp đột phá, khuyến khích đổi mới sáng tạo, thúc đẩy chuyển đổi số, phát triển kinh tế số, kinh tế xanh, kinh tế tuần hoàn gắn với phát triển bền vững; tạo thuận lợi hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp đổi mới sáng tạo, tạo sự đột phá về thu hút đầu tư, cả trong nước và đầu tư nước ngoài.

3. Quản lý chặt chẽ nguồn thu, đẩy mạnh cải cách thủ tục hành chính và ứng dụng công nghệ thông tin trong lĩnh vực thu ngân sách, đặc biệt là triển khai hóa đơn điện tử; tăng cường, đổi mới công tác thanh tra, kiểm tra, đôn đốc, thu hồi nợ thuế. Tập trung quản lý hiệu quả các nguồn thu phát sinh từ các giao dịch thương mại điện tử, kinh doanh trên nền tảng số, kinh doanh qua mạng; tập trung quản lý đối với hoạt động chuyển nhượng vốn, chuyển nhượng bất động sản, hoạt động khai thác tài nguyên khoáng sản, thuế thu nhập cá nhân của cá nhân có nhiều nguồn thu nhập; triển khai lập các đề án chi tiết để khai thác, sử dụng có hiệu quả từng loại hình tài sản công, tạo thêm nguồn thu cho ngân sách, nhất là để sử dụng cho đầu tư phát triển...

4. Chủ động điều hành đảm bảo cân đối ngân sách địa phương các cấp đảm bảo nguồn lực thực hiện các chế độ, chính sách đã được Trung ương và Thành phố ban hành, tổ chức chi ngân sách theo dự toán, khả năng thu ngân sách và tiến độ thực hiện một số nguồn thu gắn với dự toán chi đầu tư phát triển. Bố trí, sử dụng vốn NSNN cho đầu tư như là vốn môi để khai thác tối đa các nguồn vốn của thành phần kinh tế khác; tạo đột phá trong thu hút nguồn vốn của khu vực tư nhân theo phương thức đối tác công – tư để tập trung đầu tư phát triển hệ thống cơ sở hạ tầng kinh tế - xã hội quan trọng, các dự án có tính chất liên vùng, các dự án hạ tầng xã hội phục vụ cộng đồng dân sinh. Khai thác, quản lý chặt chẽ nguồn lực tài chính từ đất đai, tài sản nhà nước và các nguồn lực của xã hội cho đầu tư phát triển kinh tế - xã hội; tập trung khai thác có hiệu quả các cơ chế, chính sách đặc thù mà Trung ương cho phép Thành phố thực hiện. Đổi mới quản lý chi thường xuyên, đẩy mạnh cơ chế đấu thầu, đặt hàng cung cấp dịch vụ sự nghiệp công; Tiếp tục đổi mới cơ chế tài chính đơn vị sự nghiệp công lập, giá dịch vụ công theo tinh thần Nghị quyết số 19-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Ban Chấp hành Trung ương, thực hiện quyết liệt hiệu quả Kế hoạch số 189/KH-UBND ngày 06/7/2022 của UBND Thành phố.

5. Tiếp tục siết chặt kỷ luật, kỷ cương tài chính – NSNN; tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát và công khai, minh bạch; thực hiện nghiêm các kết luận thanh tra, kiểm toán. Phát huy những kết quả đã đạt được và rà soát, khắc phục những tồn tại, hạn chế trong công tác giao dự toán, điều hành ngân sách đã được HĐND Thành phố, các cơ quan thanh tra, kiểm tra, kiểm toán nhà nước chỉ ra trong thời gian qua.

VI. Về Kế hoạch tài chính - ngân sách nhà nước 3 năm thành phố Hà Nội 2023-2025

Báo cáo Kế hoạch tài chính – ngân sách nhà nước 3 năm 2023-2025 của Thành phố được xây dựng cơ bản tuân thủ các quy định và hướng dẫn của Trung

ương. Ban Kinh tế - Ngân sách nhận thấy theo dự kiến của Kế hoạch 3 năm này cùng với số liệu quyết toán ngân sách năm 2021 đã có, dự kiến tổng thu ngân sách địa phương mà Thành phố được hưởng theo phân cấp có thể hụt 32.000 tỷ đồng, riêng tiền thu sử dụng đất có thể hụt gần 38.400 tỷ đồng là những nội dung sẽ ảnh hưởng lớn đến kế hoạch tài chính ngân sách 5 năm đã được HĐND Thành phố quyết nghị, đề nghị UBND Thành phố cần quan tâm triển khai có hiệu quả các giải pháp thực hiện, nhất là các giải pháp để tăng thu nội địa trong bối cảnh nguồn thu từ đất ngày càng giảm, áp lực nguồn trả nợ sẽ cao hơn trong giai đoạn tới để đảm bảo tính khả thi cao của Kế hoạch. Trong năm 2023, cần thực hiện rà soát lại kế hoạch tài chính ngân sách 5 năm, kế hoạch đầu tư công trung hạn để điều chỉnh cho phù hợp.

C. Về dự thảo Nghị quyết

Nội dung dự thảo Nghị quyết cơ bản phản ánh đầy đủ nội dung các báo cáo của UBND Thành phố.

Ban Kinh tế - Ngân sách đề nghị HĐND Thành phố thông qua Nghị quyết sau khi UBND Thành phố điều chỉnh, bổ sung các nội dung theo ý kiến thẩm tra của Ban nêu trên (nếu được HĐND Thành phố thống nhất) và theo ý kiến thảo luận của đại biểu HĐND.

Ban Kinh tế - Ngân sách kính trình HĐND Thành phố./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thường trực Thành ủy (để b/c);
- Thường trực HĐND Thành phố (để b/c);
- UBND Thành phố;
- Các VP: Đoàn ĐBQH & HĐND, UBND Thành phố;
- Các sở: TC, KH&ĐT, Cục Thuế;
- Lưu: VT, KTNS.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN

Hồ Văn Nga